

Yksityisen sektorin rooli julkisen valaistuksen suunnittelussa

Julkisen ja yksityisen sektorin välisen yhteistyön tehostaminen valaistussuunnittelussa osallistaa eri sidosryhmiä kaupunkikehitykseen.

Hyötyjä yksityissektorin osallistamisesta valaistussuunnitteluun^{1,2}

Kaupunkien väkiluku kasvaa kaupungistumisen myötä. Teollisuus- ja ostosalueet laajenevat. Keskitetty energiankäyttö johtaa lisääntyneeseen valosaasteeseen, jolla on huomattava vaikutus ihmisten terveyteen ja ympäristön ekologiaan.

Kaupunkien tulisi tunnistaa ja rohkaista erityisiä kohderyhmiä, kuten esim. teollisuutta, vähittäiskauppaa ja urheilupaikkoja ylläpitäviä toimijoita käyttämään ja ymmärtämään kestäviä valaistusratkaisuja. Luomalla yksityisen ja julkisen sektorin kumppanuuksia, voivat kaupungit luoda kokonaisvaltaisempia ja kattavampia valaistuksen yleissuunnitelmia kaupunkiympäristön kokonaiskirkkauden ja valosaasteen haittavaikutusten vähentämiseksi. Yksityisen sektorin osallistaminen on avain menestyksekkääseen kaupunkisuunnitteluun.

Kohti elinkelpoisempia ja kestävämpiä kaupungeja kohderyhmien kanssa - teollisuus, vähittäiskaupat ym. mukaan yhteistyöhön.³

- YK:n kestävän kehityksen tavoitteet tukevat kestävien yhteiskuntien rakentamista eri puolille maailmaa. Tavoitteita ovat mm. ”Ihmisarvoista työtä ja talouskasvua” (tavoite 8) ja ”Kestävät kaupungit ja yhteisöt” (tavoite 11).
- Teollisuusalueet sijaitsevat useimmiten kaupunkikeskustojen ulkopuolella lähellä urbaaneja viheralueita. Teollisuusalueet häiritsevät ekosysteemejä usein tehottomalla, epämiellyttävällä tai tarpeettomalla keinovalolla ilman ymmärrystä kestävästä kokonaisvalaistusratkaisuista.
- Kaupunkien tulisi sisällyttää teollisuusalueet valaistusinvestointeihinsa avustamalla näitä arkkitehtonisissa ratkaisuissa ja niiden tarpeisiin parhaiten sopivan valaistuksen valinnassa.
- Kaupunkikeskustoissa valosaastetta voi aiheuttaa myös näyteikkunoiden valaistus. Siksi on tarpeen rohkaista myymälöiden kauppiaita investoimaan kestäviin valaistusratkaisuihin näyteikkunoissa erityisesti yöllä, kun liikkeet ovat kiinni.

Kuva: Brandi Lichtdesign

Kuva: Shutterstock

Kutsu yksityinen sektori ja kansalaisyhteiskunta (esim. vähittäiskauppiaat, teollisuus, urheiluseurat jne.) mukaan julkisen valaistuksen suunnitteluun - myös silloin, kun valaistusäännökset on jo määritelty.

Katso lisätietoja seuraavalta sivulta ➔

Tunnista kohderyhmien tekniset ja viestinnälliset erityispiirteet

- Rakenna avoin keskusteluyhteys kaupunkilaisten, kauppiaiden, teollisuuden, asiantuntijoiden ja päättäjien välille.
- Useita aloja tulee osallistaa viestintään.
- Sekä yksityisen että julkisen sektorin tulee hyötyä tehtävistä päätöksistä. Jotta voitaisiin kysyä oikeita kysymyksiä, on välttämätöntä tuntea sidosryhmien tarpeet mm. aiempia tutkimuksia tarkastelemalla.

Menetelmät ja työkalut kohderyhmien osallistamiseksi valaistussuunnitteluun:

- "Pyöreä pöytä" – säännölliset julkiset keskustelufoorumit.
- Integroitu tietokanta, jossa on informaatiota kaikilta osallistuvilta sektoreilta.
- Työpajat ja esitelmät asiantuntijatiedon jakamiseksi.
- Asiantuntijoiden järjestämät tutustumismatkat syrjäisemmille alueille, havainnoista oppiminen ja oivallusten jakaminen.

“Asiantuntijoilta asiantuntijoille”

- Valaistusammattilaiset voivat suunnitella valaistuksen myös yksityisiin teollisuusrakennuksiin ja vähittäiskauppaliikkeisiin.
- Asiantuntijoiden yhteen saattamiseksi kaupunkien tulee investoida ennakkotutkimukseen ja tehdä kriittisiä – samalla kuitenkin innovatiivisia – kysymyksiä.
- Asiantuntijoiden yhteen saattaminen voi auttaa yhteensovittamaan eri osapuolten intressejä.
- Kolmannen osapuolen mukaan kutsuminen voi monipuolistaa kahdenvälistä keskustelua.
- Keskustelufoorumeihin tulisi sisältyä poikkitieteellinen tarkastelu, joka mahdollistaa erilaisten näkökulmien avoimen jakamisen (esim. kaupunkisuunnittelijat vs. ekologit).
- Teollisuuden ja vähittäiskaupan ymmärrystä kestävä valaistuksen taloudellisista hyödyistä tulee lisätä.

Edistä julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia

- Anna kohderyhmän ehdottaa aihe (esim. teollisuuden valaistus, näyteikkunoiden valaistus jne.).
- Kannusta kukin kohderyhmä valmistelemaan täsmälliset ja tarkat kysymykset koskien valaistussuunnittelua.
- Valmistelevat vastaukset ja asianmukaiset toimenpiteet kaupunkioorganisaatiossa osallistamalla useita toimialoja.
- Esitä kohderyhmille keskustelunaiheeseen liittyviä esimerkitapauksia.

Viitteet:

- Hänel, Andreas (2019): Light pollution in cities – challenges between marketing, public safety and environment. (Julkaisematon) esitelmä 07.11.2019 – Workshop-Economy of Public Lighting. Hamburg.
- Gouvernement du Grand-Duché de Luxembourg (2018): Mouvement écologique (Leitfaden „Gutes Licht“ im Außenraum für das Großherzogtum Luxemburg. Wirkung nächtlicher, künstlicher Beleuchtung auf Fauna und Flora). Luxembourg. www.emwelt.lu

- UN-SDG: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/cities/>, <https://www.unenvironment.org/regions/asia-and-pacific/regional-initiatives/supporting-resource-efficiency/sustainable-cities>